

استاندارد آموزش شایستگی

مسئول مهندسی انسانی یا ارگونومی

گروه شغلی

بهداشت و ایمنی

کد ملی آموزش شایستگی

۳	۲	۵	۷	۳	۰	۴	۷	۰	۰	۵	۰	۰	۰	۱
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۱-۹۰-۸۴-۴۷-۳۳۵۸

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۴/۱۱/۲۴

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب: دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۱-۰۹-۰۰۹۷-۳۲۵۷

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته بهداشت و ایمنی:

علی موسوی

رامک فرح آبادی

زیبا یاوری

سید بهرام نجفی زاده

مهران علی نژاد

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:

- دفتر طرح و برنامه های درسی

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان مرکزی

فرآیند اصلاح و بازنگری:

-
-

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران، خیابان آزادی، خیابان خوش شمالی، نبش خیابان نصرت، ساختمان شماره ۲، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، پلاک ۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی: Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	سعید عسگری	لیسانس	بهداشت حرفه ای	بازرس کار	۱۴ سال	تلفن ثابت: +۸۶۳۳۱۳۹۱۱۰ تلفن همراه: +۹۱۸۳۶۳۷۸۳۱ ایمیل: saftyandhealth۲۰۰۹@yahoo.com آدرس: اراک جنب پل شهر صنعتی اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی
۲	رضا کریمی کیا	فوق لیسانس	بهداشت حرفه ای	مدیر HSE	۲۴ سال	تلفن ثابت: +۸۶۳۲۱۶۲۵۰۶ تلفن همراه: +۹۱۲۳۰۶۹۳۵۴ ایمیل: rkk۴۰۱@yahoo.com آدرس: شرکت ایرالکو
۳	ابوالفضل تلخابی	لیسانس	بهداشت حرفه ای	مدیر HSE	۲۴ سال	تلفن ثابت: +۸۶۳۳۴۵۰۲۲۰ تلفن همراه: +۹۱۸۸۶۴۲۴۱۷ ایمیل: talkhabi@yahoo.com آدرس: شرکت آذراب
۴	احمد رضا واثق	فوق لیسانس	علوم اجتماعی	کارشناس آموزش و پژوهش و استانداردهای آموزشی	۱۹ سال	تلفن ثابت: +۸۶۳۲۲۶۹۰۰۵ تلفن همراه: +۹۱۸۳۴۹۶۷۲۲ ایمیل: Arv_۱۳۹۰@yahoo.com آدرس: اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان مرکزی

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی :

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
مسئول مهندسی انسانی یا ارگونومی	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
<p>مسئول مهندسی انسانی یا ارگونومی، شغلی از گروه بهداشت و ایمنی می باشد ، که شایستگی هایی از قبیل بررسی فیزیولوژی بدن و شناخت بیماری های اسکلتی و عضلانی ، بررسی عوامل زیان آور محیط کار ، شناخت حوادث ناشی از کار، ارزیابی و کنترل عوامل ریسک ارگونومیکی محیط کار ، آموزش مستمر جهت بهبود روش های صحیح انجام کار، ارائه راهکارها در جهت بهبود تجهیزات و ابزار آلات مناسب با نوع کار را بعهده دارد، و با مشاغل مسئول ایمنی و بهداشت محیط و مدیران و سرپرستان صنعتی و سازمانی ، در ارتباط کاری می باشد.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
حداقل میزان تحصیلات : فوق دیپلم بهداشت حرفه ای حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل روانی و جسمانی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۳۰۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۶۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۲۴۰ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵%	
- عملی : ۶۵%	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰%	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
کارشناس بهداشت حرفه ای با حداقل ۵ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

مسئول مهندسی انسانی یا ارگونومی ، شغلی است که در کلیه محیطهای کار اعم از صنعتی واداری ، وظیفه کاهش آسیبهای اسکلتی وعضلانی به پرسنل را با تغییر روش کار و ابزار کار دارد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

- Responsible for human engineering or ergonomics
- Human engineering
- Ergonomics

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

- مسئول بهداشت کار
- بازرسی و کنترل ایمنی و بهداشتی در محیط کار
- مسئول حفاظت و ایمنی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل^۱

- کارها^۲

ردیف	عناوین
۱	بررسی فیزیولوژی بدن و شناخت بیماریهای اسکلتی و عضلانی
۲	بررسی عوامل زیان آور محیط کار
۳	بررسی حوادث ناشی از کار
۴	ارزیابی و کنترل عوامل ریسک ارگونومیکی محیط کار
۵	آموزش مستمر جهت بهبود روشهای صحیح انجام کار
۶	ارائه راهکارها در جهت بهبود وضعیت تجهیزات و ابزار آلات مناسب با نوع کار

^۱: Occupational / Competency Standard

^۲: Competency / task

	زمان آموزش			عنوان :
	نظری	عملی	جمع	
	۱۰	۴۰	۵۰	
				- بررسی فیزیولوژی بدن و شناخت بیماری های اسکلتی و عضلانی
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز و صندلی مربی				دانش :
میز و صندلی کارآموز			۱,۵	- فیزیولوژی سر و گردن
رایانه - ویدئو پرژکتور			۱,۵	- فیزیولوژی دست و بازو
تخته وایت برد			۲	- فیزیولوژی تنه و پایین تنه
تخته پاک کن وایت برد			۱,۵	- بیماری های اسکلتی و عضلانی سر و گردن
ماژیک وایت برد			۱,۵	- بیماری های اسکلتی و عضلانی دست و بازو
کاغذ A4			۲	- بیماری های اسکلتی و عضلانی تنه و پایین تنه
کتابهای بهداشت حرفه ای				مهارت :
وفیزیولوژی				- تشخیص بیماری های اسکلتی و عضلانی سر و گردن
پوستر آموزشی		۱۳		- تشخیص بیماری های اسکلتی و عضلانی دست و بازو
فیلم آموزشی			۱۴	- تشخیص بیماری های اسکلتی و عضلانی تنه و پایین تنه
				نگرش :
				- حفظ و صیانت از سلامت نیروی کار
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی در زمان و انرژی
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت بهداشت فردی و عمومی در محیط کار
				- رعایت ارگونومی در محیط کار
				- رعایت ایمنی در محیط کار
				توجهات زیست محیطی :
				- تفکیک صحیح کاغذ و ضایعات جهت بازیافت و دفع مناسب آن

	زمان آموزش			عنوان : بررسی عوامل زیان آور محیط کار
	نظری	عملی	جمع	
	۱۰	۴۰	۵۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز و صندلی مربی میز و صندلی کارآموز رایانه - ویدئو پرژکتور تخته وایت برد تخته پاک کن وایت برد ماژیک وایت برد کاغذ A4 کپسول اطفاء حریق جعبه کمک های اولیه				دانش :
			۱,۵	- عوامل زیان آور فیزیکی محیط کار
			۱,۵	-عوامل زیان آور شیمیایی محیط کار
			۱,۵	-عوامل زیان آور بیولوژیکی محیط کار
			۱,۵	-عوامل زیان آور مکانیکی محیط کار
			۲,۵	-عوامل زیان آور ارگونومیکی محیط کار
			۱,۵	-عوامل زیان آور روانی محیط کار
				مهارت :
		۳/۵		-تشخیص عوامل زیان آور فیزیکی محیط کار
		۳/۵		-تشخیص عوامل زیان آور شیمیایی محیط کار
		۳		-تشخیص عوامل زیان آور بیولوژیکی محیط کار
		۳/۵		-تشخیص عوامل زیان آور مکانیکی محیط کار
		۳/۵		-تشخیص عوامل زیان آور ارگونومیکی محیط کار
		۳		-تشخیص عوامل زیان آور روانی محیط کار
		۲۰		-تشخیص ارتباط عوامل زیان آور با بیماری های اسکلتی
	نگرش :			
	- حفظ و صیانت از سلامت نیروی کار - پیشگیری از بروز حوادث -صرفه جویی در زمان و انرژی			
ایمنی و بهداشت :				
-رعایت بهداشت فردی و عمومی در محیط کار				
-رعایت ارگونومی در محیط کار				
-رعایت ایمنی در محیط کار				
توجهات زیست محیطی :				
- تفکیک صحیح کاغذوسایعات جهت بازیافت				
-جلوگیری از آلودگی زیست محیطی توسط مواد شیمیایی				

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۵۰	۴۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			بررسی حوادث ناشی از کار
میز و صندلی مربی میز و صندلی کارآموز رایانه - ویدئو پرژکتور تخته وایت برد تخته پاک کن وایت برد ماژیک وایت برد کاغذ A4 کپسول اطفاء حریق جعبه کمک های اولیه				دانش :
			۳	-انواع حوادث و طبقه بندی آن
			۳	-حوادث مرتبط با خطای نیروی انسانی
			۴	-راهکارهای کاهش خطای نیروی انسانی
				مهارت :
		۱۳		-تشخیص علل حادثه
		۱۳		- تشخیص حوادث مرتبط با خطای نیروی انسانی
		۱۴		-تشخیص راهکار کاهش خطای نیروی انسانی
				نگرش :
				- پیشگیری از بروز حوادث - رعایت اخلاق حرفه ای - صرفه جویی در زمان و انرژی
			ایمنی و بهداشت :	
			- رعایت ارگونومی در محیط کار - رعایت ایمنی در محیط کار - رعایت بهداشت فردی و عمومی در محیط کار	
			توجهات زیست محیطی :	
			- تفکیک صحیح کاغذ و ضایعات جهت بازیافت و دفع مناسب آن	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ارزیابی و کنترل عوامل ریسک ارگونومیکی محیط کار
	جمع	عملی	نظری	
	۷۵	۶۰	۱۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز و صندلی مربی				دانش :
میز و صندلی کارآموز			۱	- روش Posturegram
رایانه - ویدئو پرژکتور			۱	- روش OWAS
تخته وایت برد			۱	- روش Posture Targetting
تخته پاک کن وایت برد			۱	- روش Rodgers Priority for Change
ماژیک وایت برد			۱	- روش Gill & Tunes
کاغذ A4			۱	- روش RULA
			۱	- روش HAMA
			۱	- روش PLIBEL
			۱	- روش REBA
			۱	- روش Strain Index
			۱	- روش Quick Exposure Check (QEC)
			۱	- روش Occupational Repetitive Actions (OCRA) Index
			۱	- روش مشاهده ای مبتنی بر کامپیوتر یا نوارهای ویدئویی
			۱	- روش های مستقیم یا دستگاہی
			۱	- روش گزارش دهی فردی Self-Reporting Method
				مهارت :
			۴	- کار با روش Posturegram

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
				ارزیابی و کنترل عوامل ریسک ارگونومیکی محیط کار
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی				دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
				مهارت :
	۴			- کار با روش OWAS
	۴			- کار با روش Posture Targetting
	۴			- کار با روش Rodgers Priority for Change
	۴			- کار با روش Gill & Tunes
	۴			- کار با روش RULA
	۴			- کار با روش HAMA
	۴			- کار با روش PLIBEL
	۴			- کار با روش REBA
	۴			- کار با روش Strain Index
	۴			- کار با روش Quick Exposure Check (QEC)
	۴			- کار با روش Occupational Repetitive Actions (OCRA) Index
	۴			- کار با روش مشاهده ای مبتنی بر کامپیوتر یا نوارهای ویدئویی
	۴			- کار با روش های مستقیم یا دستگاہی
	۴			- گزارش دهی فردی Self-Reporting Method
				نگرش :
				- حفظ و صیانت از سلامت نیروی کار
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی در مدت زمان و انرژی

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ارزیابی و کنترل عوامل ریسک ارگونومیکی محیط کار
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت ارگونومی در محیط کار - رعایت ایمنی در محیط کار - رعایت بهداشت فردی و عمومی در محیط کار			
	توجهات زیست محیطی : - تفکیک صحیح کاغذ و ضایعات جهت بازیافت و دفع مناسب آن			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۲۵	۲۰	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز و صندلی مربی میز و صندلی کارآموز رایانه - ویدئو پرژکتور تخته وایت برد تخته پاک کن وایت برد ماژیک وایت برد کاغذ A4				دانش :
			۲,۵	- روش های یاددهی و یادگیری
			۲,۵	- روانشناسی و کاربرد آن در آموزش
				مهارت :
		۱۰		- به کارگیری روش های مختلف آموزش ، یاددهی و یادگیری
		۱۰		- به کارگیری روانشناسی جهت آموزش
				نگرش :
				- مثبت اندیشی در یادگیری افراد --حفظ و صیانت از سلامت نیروی کار
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت ارگونومی در محیط کار - رعایت ایمنی در محیط کار - رعایت بهداشت فردی و عمومی در محیط کار
			توجهات زیست محیطی :	
			- تفکیک صحیح کاغذ و ضایعات جهت بازیافت و دفع مناسب آن	

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۵۰	۴۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			ارائه راهکارهای مختلف در جهت بهبود وضعیت تجهیزات و ابزار مناسب با نوع کار
میز و صندلی مربی میز و صندلی کارآموز رایانه - ویدئو پروژکتور تخته وایت برد تخته پاک کن وایت برد ماژیک وایت برد کاغذ A4				دانش : -انواع تجهیزات و ابزار مربوطه -روش های کار با تجهیزات و ابزار مربوطه -خطاهای کار با استفاده از تکنیک های شناسایی ارگونومیک محیط کار -راهکارهای بهینه سازی تجهیزات و ابزار مربوطه
				مهارت : - تشخیص خطاهای کار با استفاده از تکنیک های شناسایی ارگونومیک محیط کار - ارائه راهکارهای بهینه سازی تجهیزات و ابزار مربوطه -استفاده صحیح از تجهیزات و ابزار با توجه به فعالیت و شرایط کاری
				نگرش : - حفظ و صیانت از سلامت نیروی کار و تجهیزات و منابع
				ایمنی و بهداشت : - رعایت ارگونومی در محیط کار -رعایت ایمنی در محیط کار -رعایت بهداشت فردی و عمومی در محیط کار
				توجهات زیست محیطی : - تفکیک صحیح کاغذ و ضایعات جهت بازیافت و دفع مناسب آن

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	میز مربی	چوبی	۱ عدد	
۲	صندلی مربی	چرمی	۱ عدد	
۳	میز کارآموز	چوبی	۳ عدد	
۴	صندلی کارآموز	چوبی یا پلاستیک	۱۵ عدد	
۵	رایانه	لپ تاپ	۱ دستگاه	
۶	ویدئو پرژکتور	با وضوح تصویر ۱۲۰۰×۱۸۰۰	۱ دستگاه	
۷	تخته وایت برد	۱۲۰×۱۵۰ سانتیمتر	۱ عدد	
۸	دوربین عکاسی	دیجیتال با وضوح ۱۰ مگا پیکسل	۱ دستگاه	
۹	دوربین فیلمبرداری	دیجیتال با وضوح ۱۰ مگا پیکسل	۱ دستگاه	
۱۰	دوچرخه ارگومتر	با تأیید وزارت بهداشت	۱ دستگاه	
۱۱	ست آنتریومتری	ایرانی، موجود در بازار	۱ ست	
۱۲	فرمان سنج	با تأیید وزارت بهداشت	۱ دستگاه	
۱۳	جعبه کمک های اولیه	استاندارد	۱ سری کامل	
۱۴	کپسول اطفاء حریق	پودری ، گازی ، CO ₂	از هر کدام ۱ دستگاه	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	تخته پاک کن	وایت برد	۱ عدد	
۲	ماژیک وایت برد	آبی، سبز، قرمز، مشکی	۴ عدد	
۳	کاغذ	A ^۴	۱ بسته	
۴	خودکار	آبی و مشکی	به تعداد	
۵	لباس کار	کارگاهی - استاندارد	۱ دست	
۶	دستکش	کارگاهی	۱ جفت	
۷	کفش	طبی	۱ جفت	
۸	ماسک	کارگاهی - استاندارد	۱ عدد	
۹	عینک	حفاظتی - کارگاهی	۱ عدد	

توجه:

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	فربان سنج	موجود در بازار	۱ دستگاه	
۲	زاویه سنج	موجود در بازار	۱ دستگاه	

توجه:

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	مکانیک بدن و اصول طراحی ایستگاه کار	محمد علی ارمکی		۱۳۷۸	تهران	امید امجد
۲	راهنمای بهداشت حرفه ای	اداره بهداشت و ایمنی	-	۱۳۸۹	تهران	شرکت ملی پخش فراورده های نفتی
۳	جزوه بیماریهای ناشی از کار	دکتر محمد اسماعیلی				مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار
۴	ارگونومی در عمل		محمدامین موعودی، علیرضا چوبینه	۱۳۹۳	تهران	نشر مرکز

- سایر منابع و محتوای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	طب کار و بیماریهای شغلی	۱۳۸۸	دکتر ماشاله عقیلی نژاد- دکتر مسعود مصطفایی		تهران	انتشارات ارجمند	

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.ergonomics.org
۲	www.iea.cc
۳	www.iehfs.ir
۴	www.journal.iehfs.ir

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط (علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
۱	برنامه ارگونومی RULA			
۲	نرم افزار جامع ارزیابی پوسچر ErgoIntelligence	nexgenergo		